

Indult BETSBÖL Szombaton 21. April. 1787.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fenik a' Fegyvert.

Az örökösön el-alult Frantzia Minister *Versenes'* békelséges egén addig gyüledezének a' titkokat rejtegető fellegek; míg nem az Újságírók' szomszántó földjére edgy' síros első esvén; az egész Török Birodalomban fel-fzóval kiáltják: fegyverre legények. — Hogy a' Török egész Birodalmában még csak a' mi szomszédunkban Belgrádban-is a' Muzka ellen világos háborút hirdetett legyen, a' minden kétségen kívül van, sőt már Egyiptomból-is, ha a' Konstantinápolyból jött híreknek hihetünk, véghetetlen nép takarodik-ki, mind a' szárazon, mind a' tengeren lejendő tsatára. — Frantzia és Német Országokban, Holláudiában, Velentzében, egész Török Országban, és az ezel határos Muzka Birodalom' szé-

jein mindenütt rendkívül való hadi mozgások tapasztaltatnak; mellynek titkos ösztönének és lármát ücött dobjának egyedül a' maga adófsága' sullyos terhe alatt nyögő Frantzia Ország mondatik lenni. — A' Muszka hadi erő már előre kézfén lévén, gyűl-öszve, és a' határ-szélekre telepedik. Oszakovnál már 100 ezerből álló Török tábor fekszik, és az útban van 50 ezer. — Az Adriánópolyban lévő Tsászári Udvar, mellyben a' Török Tsászári Udvar háború alkalmatosságával szokott lenni, el-kézfittetett, és a' Sultán egész Udvarával költöző félben vagyon. Az Egyiptomban hadakozott Kapután Bassa haza hívattatván, a' maga hadi hajós fergével a' fekete tengeren csak a' jeladásra vigyáz. — A' Vizi tsatornákrban bizakadó zenebonás Hollándusoknak fel-nyílt a' szemek, és a' jó alkalmatóságot a' magok hasznokra fordítani kívánják. U Frantzia Ország azt mondja; hogy ő a' Török és Muszka között lévő háborút, a' F. Tsászári Udvarral békefélegesen fogja nézni; azonban a' maga Muszka Udvarnál lévő Követjét a' Kiovi útból haza hívatata, és 40 ezer fegyveres népét olly fel-tétel alatt botsátotta szabadságra, hogy fegyverét-is mindenik elvigye, és a' Mahumed Lófark-zászlói alatt szolgálatot tégyenek; mellyet más részről a' Muszka Udvar' Frigyesei-i-is kétség-kívül fognak tselekedni; noha a' Párisi és Konstantzinápolyi levelet hordozó követek edgymásnak adják az ajtót Berlinben; de ezek, a' Politikusok' hiszennye szerént, annál üressébb válaszszal mennek, mennél bizonyosabb az, hogy a' Török kontyra itt-is áldamást ittanak, és a' Muszka Tsászárné minapi ajándékát, mellyszerént a' Pruszszus Királynak edgy brilliántal gazdagon meg-rakott Rendtizerét, a' Királynénak edgy hasonló drága brilliántos Övet, és *Fridérika* Hertzeg Kisasszonynak edgy

nem oltsó briliántos nyakba való ékecséget küldvén,
 köszönettel vették. A' Velentzeiek, azon remény-
 régtől tápláltatván, hogy azokat az áldott helyeket:
 Cipriát, Kándiát (Kréta) 's t. mellyeket 1715-ben
 el-vett vala a' Török tóllók, visszfa nyerhetik, a'
 Török Udvarral örökös békecséget kötni nem csak
 el-tökéltették, sőt már Szoderini Követjek által a' Londo-
 ni Udvartól 6 Tengeri hajós Tifztek-et is nyertek a'
 magok szolgálatyokra; kik közzül az edgyik Admi-
 rál, Tengeri Fő-Vezérje fog lenni a' Velentzei ha-
 jós feregnek. — Illy nagy láрма, és tűz kiáltás
 között-is a' mi F. Monárkhánk, és a' Muszka Tsáfszár-
 né Kerfonésusba menni meg nem szünnek; noha az
 idegen félelmes Ministerek Kiovnál tovább a'
 Tsáfszárnék késérni nem akarják. — A' Török Tsá-
 fszár' meztelen fiatskája környül-metéltetésének tzeré-
 moniái, mellyek Májusra rendeltettenek vala, ezen
 környülállások miatt tsendesebb időkre halasztattak.
 — A' Molduvai le-tett Fejedelemnek mind a' két
 Agense kemény fogságban tartatik Konstantzinápoly-
 ban, és 4 milliomat kérnek tóllók; mellyet el-illan-
 tott Urakon meg-nem vehetének. Valamint itt, úgy
 Frantzia Országban-is Siklus nélkül szükölködik a'
 Kappadoxok Királya, és azon kívül, hogy Frantzia
 Ország fenekig adós, minden esztendőben, békecség
 idején-is 36 milliomra mégyon a' hadi költség, 's azért
 tsinálják a' fok projektumot, hogy ezt gyözhetnök:
 a' honnan most-is Diétát tartanak, melly itten hal-
 latlan dolog; és az Udvar ezen diétában azt akará
 vghhez vinni: *ut onus inhaereat fundo*; ki-ki min-
 den személy válogatás nélkül dézmáljon a' maga Kád-
 járól; mellyet midön a' Nemcsi rend meg-tudott vól-
 na, egyenlő akarattal ellene szegezvén magokat,
 azt tudakozák vala; ki-vólna az, a' ki fel-szóllal-
 ván,

ván, a' Királynak egyenesen ki-mondaná az igazat? Edgy Grófi örökséggel bíró Püspök elé ugrék; 's azt mondá: *én mondom-meg*; 's meg-is mondá: „Felséges Uram! ez lehetetlen, és nem-is tselekefzszük; hanem imhól Felségednek az Ország', és a' maga szük-ségeinek könnyebbítésére ennyi milliomokat fogunk önként ingyen ajándékozni; és mind a' Papi, mind a' Nemes rend bizonyos summát ajándékoza. Ma még a' Filósofok sem meszfe mehetnek pénz nélkül — hátha csak ugyan fellobban ezen tűz? — a' jó reménység, Velentzének, a' Frantziának, a' Hollándusnak és Töröknek minden pénzét ki-fejvén; utójjára-is azt a' minuetet fogják minyájan jární, melyet a' II-dik *Katharina*; és II-dik *Jósef* musikálsai fognak musikálai. Az ettől-való félelem tselekefzi, hogy a' Konstantinápolyban lévő Frantzia Minister a' Rájz-Effendivel szüntelen edgyütt vagynak; és éjjel nappal tenyerekre vetett áll-kaptzákkal tanátskoznak. Azonban, mindezeknek a' következő idő ítélő Birája.

Elegyes Tudósítások.

Eddig volt F. Udvari Kontzipista T. Torkos János Úr, Udvari Agensnek tétetett, kiról a' F. Monárkhának következő kegyelmes tulajdon magarzeduláját olvasám: „En az én Magyar Jobbágyaim Ügyeknek igazán való folytatására Udvari Agensnek tészem amaz én általam minden részben alkalmasnak találtatott, és a' maga Gárdista korában tetr *Kuriri* szolgálattya által hív szorgalmatosságot meg-bizonyított mostani F. Udvari Kontzipistát Torkos Jánost.“ Elztendei fizetése 1500 Ném. forint; Iró-Dejájai számára pedig 400; és így mind öszve 1900 forint. — A' mi F. Monárkháuknak több úti Követőit már ol-monetele előtt itt levelünkben el-találtuk vala; ki-vévén

vévén a' két N. Magyar K. Testörzöket, és két Kabinét Titoknakokat. A' két Testörzö Tiszt-Urak a' Monárkhának belső szolgálatot fognak tenni. Előre 4 Testörzö Kurírok küldtetenek, kik rendre a' pétsételt leveleket fogják hordozni. A' Kurrensék és más egyéb törvényes és igazgatásbéli dolgok, melyek eddig az 1783-dik esztendőben tett F. Rendelés szerént mind az ő Felsége' kezén fordúltanak-meg, ezen hosszú útra nem küldetnek utánna, hanem ezek mind addig a' Scátus. Katzellárius Hertzeg Kaunitz, és más főbb Kormányozó Urak által igazíratnak-el. — Nem három, hanem 4. *Toskánai* Hertzeg-fiak' jönnek a' jövő nyáron Bétsbe, és már a' Ts. és K. Udvarban ezeknek számokra készítik is szorgalmatosan az alkalmatoiságokat. Ez a' Politikusoknak megint új gondolatokra mutatott útat. Némellyek azt mondják, hogy ezek közül edgyik a' három F. Ts. és K. Testörzö Ieregnék fogna vezére lenni idővel; a' másik Budára menne lakni 's t. E' mind bizonytalan, az idő téfzi bizonyosá. — Sokan beszélik, hogy a' F. Ts. és K. Biblio-Tékájához még más új épületet fognának adni, és a' mostani épületet-is más formára vévén, a' II-dik József oszlopját, melly körül-ülterett fák közzé tétetik, ez eleibe fognák helyhezteni, és már ezen épületre 30 ezer forintok ki is volnának rendelve. — A' Toskánai Nagy Hertzeg ezen hónapnak 23-dikára megint edgy Florentziába gyűlendő Papi Diétát hirdettetett, mellyre minden Birodalomban lévő Püspököknek és nagyobb Papoknak meg-kelletik jelenniük. A' Püspököknek szabad léfzen magokkal azon Papjaikat, a' kiket szintén tetfzik, ezen Szynodusra el-vinni; ki-vévén a' Szerzetefeket; mert ezeknek itten meg-jelenni szabad nem léfzen. Ezen Szynodusban minden Ekklesiái dolgok, mel-

mellyek az igaz vallás' természet-szerént változhatatlan tikkelyeikhez nem tartoznak, hanem csak az Ekklesiái rendelések által vétettnék vala szokásba, meghatározatnak; a' mellyek a' Felebaráti kötelességre, a' közönséges jónak elő-mozdítására szükségesnek 's hasznofoknak találtatnak, azok meg-erősítettnék; mellyek ellenben ezek ellen találtatnak; közönséges akarathól el töcöltnék. — A' Pruszfiai Királyi Udvar a' meg-hólt Király' Testvérjének *Amalia Anna* Hertzeg-afszonyinak, a' múlt hónapnak 30-dikán, életének pedig 64-dik esztendejében esett hirtelen halálán, újra szomorú gyászba öltözött. Ezen Hertzeg-afszony délben egészséges állapotban ebédelvén, nevettséges örömmel beszél vala; dél-utánni 3 óra tályban rotszúl érezvén magát, már 4 óra után a' hóltak' társaságában szemléltetik vala. Az egész Országban minden harangok 14 napokig, 12 órától fogva I-ig fognak huzatni, és minden Templomokban szomorú műsikák tartatnak: az Udvari gyász pedig 6 hetekig fog-tartani. A' Pruszfusz Király, minden titkos Tanácsosaival edgyütt, éjtel nappal a' Kabinétban dolgozik, és a' hadi nép, mintedgy csak alig fajtáható képpen készítettik, gyakoroltatik. — Ezen hónapnak 3-dikán írják Kásáról, hogy a' Dominikánusok' ottan lévő Priorjához, kit edgy igen Tifzteletre méltó öreg Atyának írnak, éppen midőn csak egyedül volna a' maga szobájában, bé megy edgy esmeretlen vendég, ki 200 forintokat kérvála költsön. A' Prior azzal menté magát, hogy néki nem volna pénz kezénél, hogy adhatna. Ezzel az esmeretlen pénzt-kérő vendég csak ki-ránt a' köpenyeg alól edgy nagy kést, mellyet látván a' Prior, könyörög vala néki, hogy ne bántaná; mert valamennyi pénze az almáriomban volna, leg-ottan mind által-

fogná adni. Erre az esmeretlen szűnven, felnyitja az öreg Atya az Almáriomot, és edgy keményen megöltött pistolyt vévén ki, midön gollyobist akar na adni a' vendégnek, térdre esvén kéri vala, hogy az se tselekedné, és hogy ezen dolgot tartaná titokban: Ezzel az öreg Atya-is meg-szűnven tzeljáltól, a' vendég monda: alázatos szolgája Atyaságodnak, s el-illanta. — A' Szempléni Levelekben azt írják, hogy már ott-is Belgrádig olly mozgások vagynak, mellyekből némelly emberek Török zenebonát ítélnének. — A' Római Pápa a' Spanyol Királynak edgy Kárdinálisí Süveget ajándékoza olly véggel, hogy azt annak adja, a' kinek szintén tetfzik. — A' Lengyelek még máig-is szüntelen hízelkednek magoknak, hogy edgy rendkiwül való Diétájok foglenni. A' Király ellen-való résznek nagyobb fejei Kióban lévén, és igen betsületesen fogadtatván mind a' Királytól, mind másoktól, a' többiek othon megijedtenek, hogy azok-is a' Király' részire foguak állani. Ezeknek az Uraknak, a' mostani igazgatás' formája ellen nehézségek vagyon, és ottan ottan panaszra fakadnak. — Nem szeretik a' Kióvi gyűlést, mellyben minden fő-Lengyelek jelen vagynak. — Bétsben-is kezdettének vala mindenenk zöldülni a' múlt napokban, a' midön olly szép meleg tavaszi napok valóának, hogy a' múlt Vasárnap a' Práterben és az Augartenben a' bámulásra méltó fokaság alig találja vala helyét. Ugyan ekkor vala szerentsénk a' többi között edgy Dámának 2 kis fejer ebetskét látni honya alatt, mellyeknek farkak-vege olly szépen meg-vala veresre festve, hogy gyönyörűség vólt rá tekinteni, és ritka ember-is hagyta nézés nélkül. Hallottuk, hogy már edgy Dáma Parókás Consiliumot akar tartani a' felől; hogy lehetne az ő borzos hajú ebetskéjének

'ének feje' szörét úgy fel-alkalmaztatni, hogy az Angartenben sétálók közt senki olyan szép ebbel több ne bírhatna? Bolond érzékenység!

Még itt-is van valami Miskóltzról. „Tsak kevéssel ez előtt D--si György öfzve-vefzvén Feleségével, ennek nem gyenge ölelgetési közt nem láttott alkalmatofabb módot a' hirtelen bofzfzú-állásra; annál, hogy az orrát harapja-meg, mellyet egész erővel jól meg-is harapott. Az aszfzony el-ereszteté az Ura' üstökét, de minthogy az orra jó formán fel-dagadt, 's fájdalma nemtsak nem fzünt, hanem inkább inkább nevededett, panaszra ment a' Vicé-Is-pányhoz. D--si a' törvényzék elibe hívattatik; hollott a' maga mentségére azzal állott-elö, hogy a' felesége' orrát nem ö, hanem maga a' Felesége harapta-meg. — El-lehet képzelnai mitsoda nevetést okozott az ítélö Birák előtt ez a' vakmerö mentség; mellyet nem igen vitt volna-el szárazon, ha a' büntetés alól való meg-menekedés' kedvéért, azt nem vallotta volna, hogy néha hypochondriára hajló fzezpillantások háborgatják. — Ugyan itt történt, hogy egy ember, a' kinek az edgyik szemét viaskodó tárfa ki-találta döfni, az esetnek leg-világofabb meg-mutatására a' ki esett szemet papirosba takarta, 's szölgálója által Borföd Vármegyének Vice-Notáriusához Bikk György Úrhoz küldötte. — Ha ezt a' két edgyimást követö rendes történetet valami tudós Utazó értette volna-meg, nem tudom mitsoda itélletet hozott volna Miskóltznak Lakosai felöl.“ *Az elsönél szebb mentség, és az utölsönél erőfsebb bizonyság; hól van az egész világon.*